

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dijital Medya Kullanım Yaklaşımları Üzerine Fenomenolojik Bir Araştırma

A Phenomenological Study on Preschool Teachers' Digital Media Usage Approaches

Gül ŞAHİN

Doktora Öğrencisi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, gul.sahin@stu.fsm.edu.tr, 0009-0006-5508-8830

Duygu YALMAN POLATLAR

Öğr. Üyesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, dyalman@fsm.edu.tr, 0000-0002-9030-5814

Anahtar Kelimeler

Dijital Medya,
Okul Öncesi Eğitim,
Öğretmen Algıları,
Çocuk Gelişimi,
Nitel Araştırma

Öz

Bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarını kullanma yaklaşımlarını ve bu araçların çocukların gelişimine yönelik algılarını fenomenolojik bir bakış açısıyla incelemektedir. Araştırma, nitel araştırma yöntemi kullanılarak fenomenoloji deseniyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu, Bursa'nın Nilüfer ilçesinde bulunan iki bağımsız anaokulunda görev yapan 12 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemiyle seçilmiş ve dijital medya araçları konusunda deneyimli olmalarına dikkat edilmiştir. Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme formuyla toplanmış, görüşmeler ses kaydıyla kaydedilmiş ve içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma bulguları, dijital medya araçlarının çocukların bilişsel, sosyal ve dil gelişimlerine olumlu katkılar sunduğunu ancak dikkat sürelerinin azalması ve sosyal etkileşim eksikliği gibi olumsuz etkiler de yaratabileceğini göstermektedir. Öğretmenler, dijital medya araçlarının öğrenmeyi zenginleştirme ve görsellik sunma gibi işlevleri olduğunu belirtirken, içerik geliştirme ve teknik altyapı eksikliklerinin süreci zorlaştırdığına dikkat çekmiştir. Çoğu öğretmen, dijital medya araçlarını yeterli düzeyde kullandığını ifade etse de, pedagojik ve teknik destek ihtiyacı vurgulanmıştır. Çalışma, dijital medya araçlarının etkili kullanımını artırmak için öğretmenlere yönelik uygulamalı eğitimlerin ve teknik desteklerin sağlanmasını önermektedir.

Keywords

Digital Media,
Preschool Education,
Teacher Perceptions,
Child Development,
Qualitative Research

Abstract

This study examines preschool teachers' approaches to using digital media tools and their perceptions regarding the impact of these tools on children's development from a phenomenological perspective. The research was conducted using a qualitative research method within a phenomenological design. The study group consists of 12 preschool teachers working in two independent kindergartens located in the Nilüfer district of Bursa. The participants were selected through purposive sampling, with attention paid to their experience with digital media tools. Data were collected through a semi-structured interview form, interviews were recorded with audio devices, and the data were analyzed using content analysis. The findings of the study indicate that digital media tools contribute positively to children's cognitive, social, and language development, but may also have negative effects such as reduced attention spans and lack of social interaction. While teachers stated that digital media tools serve functions such as enriching learning and providing visual support, they also pointed out that the lack of content development and technical infrastructure complicates the process. Although most teachers stated that they use digital media tools adequately, the need for pedagogical and technical support was emphasized. The study recommends providing practical training and technical support for teachers to increase the effective use of digital media tools.

Giriş

Dijital medya, eğitimden sosyal yaşama kadar birçok alanda hızla yer bulmuş, özellikle erken çocukluk dönemi eğitiminde yeni olanaklar ve tartışmalar doğurmuştur. Bu teknolojilerin çocuk gelişimine yönelik etkilerine dair öğretmenlerin algıları ve bu araçları kullanma biçimleri, eğitim alanında araştırmaların yoğunlaştığı önemli bir konudur (Alper, 2024). Erken yaşlardan itibaren dijital medyaya maruz kalan çocukların bilişsel, sosyal ve dil gelişimleri, bu teknolojilerin nasıl kullanıldığına bağlı olarak farklı şekillerde etkilenebilmektedir. Özellikle okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarına ilişkin algıları ve bu araçları sınıf içinde kullanma biçimleri, çocukların bu süreçten en iyi şekilde faydalanmalarını sağlayacak belirleyici bir faktör olarak değerlendirilmektedir (Aksoy, 2021; Kayış, 2022).

Dijital medyanın bu yaş grubundaki çocuklar üzerindeki etkileri, yalnızca araçların niteliğiyle değil, aynı zamanda öğretmenlerin bu araçları eğitim süreçlerine uyarlama becerisiyle de yakından ilişkilidir. Öğretmenler dijital araçları kullanırken pedagojik ve etik kaygılar taşıyabilir (Aksoy, 2021; Döndü Neslihan, 2022). Özellikle okul öncesi eğitimde öğretmenlerin teknolojiye yönelik algıları, dijital medya kullanımının niteliğini belirleyen önemli bir unsurdur (Demir, 2015; Veziroğlu Çelik vd., 2007). Çeşitli araştırmalar, dijital medya ve teknoloji kullanımının öğretmenler tarafından nasıl algılandığını ve bu algıların çocuklar üzerindeki etkilerini anlamanın, eğitim politikalarını ve uygulamalarını geliştirmek için önemli bir adım olduğunu göstermektedir (Dore ve Dynia, 2020; Fitri Utami ve Latiana, 2018). Bu bağlamda, dijital medya araçlarını ne ölçüde pedagojik amaçlarla kullandıkları ve bu araçların çocukların gelişim alanlarına nasıl yansıdığına ilişkin değerlendirmeleri, alanyazında giderek önem kazanan bir araştırma alanı hâline gelmiştir (Öner, 2020; Toksoy, 2018). Bununla birlikte, Dijital medya kullanımının çocukların bilişsel, dil ve motor gelişimlerine olan etkileri üzerine yapılan çalışmalar, bu etkilerin büyük ölçüde öğretmenin içerik seçimi, kullanım amacı ve sınıf içi uygulama biçimleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir (Lieberman, Bates ve So, 2009). Dijital medya araçlarının okul öncesi eğitimdeki etkileri üzerine yapılan çalışmalar, bu araçların doğru ve etkili kullanıldığında çocukların gelişim süreçlerine katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır. Örneğin, Alper (2024), dijital medyanın çocukların bilişsel ve sosyal becerilerinin gelişimindeki rolünü vurgulamış, ancak bu araçların pedagojik bağlamda bilinçli kullanımının önemine dikkat çekmiştir (Sert, Kurtoğlu, Akıncı ve Seferoğlu, 2012).

Toksoy, (2018), dijital medyanın 18 ay ile 3 yaş arasındaki çocuklar üzerindeki etkilerini ele aldığı çalışmasında, bu dönemdeki teknolojik etkileşimlerin çocukların dil gelişimi üzerinde hem olumlu hem de olumsuz etkiler doğurabileceğini belirtmiştir. Benzer şekilde Kayış, (2022) ve Aksoy, (2021), öğretmenlerin dijital medya araçlarını nasıl kullandıkları ve bu araçların çocukların öğrenme süreçlerindeki etkilerini incelemiş, öğretmenlerin dijital teknolojilere yönelik algılarının ve profesyonel yeterliliklerinin bu süreci doğrudan etkilediğini ifade etmiştir. Bunun yanında medya kullanımının çocukların bilişsel gelişim süreçlerine etkisini incelenerek, öğretmenlerin bu araçları kullanma becerilerinin artırılmasının gerekliliği vurgulanmıştır (Gündoğdu vd., 2016).

Öner (2020), dijital oyunlar ve teknolojilerin eğitimdeki rolünü araştırarak, öğretmenlerin bu araçları sınıf ortamında ne şekilde kullandığını ve bu kullanımın çocukların eğitsel kazanımlarına etkilerini analiz etmiştir. Öte yandan, Simsar ve Kadim, (2017) ile Demir, (2015), öğretmenlerin bilişim teknolojilerini kullanma düzeyleri ve bu kullanımın öğretim etkinliklerine olan yansımalarını inceleyerek, dijital medya okuryazarlığı konusunun önemine dikkat çekmiştir.

Uluslararası bağlamda yapılan çalışmalar da benzer bulgular sunmaktadır. Endonezya'da erken çocukluk eğitiminde dijital medyanın sınıf pratiğine entegrasyonunu inceleyen Fitri Utami ve Latiana (2018), öğretmenlerin mesleki yeterlik düzeylerinin dijital araçların etkili kullanımında kritik bir belirleyici olduğunu ortaya koymuştur. Benzer biçimde, Vulić ve Vujović (2015), Sırbistan'daki okul öncesi kurumlarında dijital medyanın pedagojik araç olarak nasıl konumlandığını öğretmen bakış açısıyla de-

ğerlendirerek, teknolojiye yönelik olumlu tutumun planlı öğretim tasarımıyla desteklenmediğinde öğrenme çıktılarının sınırlı kaldığını belirtmiştir. Bu bulgular, Dore ve Dynia'nın (2020) ABD'de yürüttükleri çalışmada saptanan "amaç odaklı dijital medya kullanımı" ilkesiyle örtüşmektedir; zira öğretmenler cihazları yalnızca görsel destek veya "dikkat çekici araç" olarak değil, bilişsel ve dil gelişimine dönük yapılandırılmış etkinliklerin parçası hâline getirdiklerinde daha yüksek fayda elde etmektedirler. Özellikle Lieberman, Bates ve So, (2009) ile Plowman, McPake ve Stephen'ın (2017) Avrupa'ya yönelik olmak üzere, dijital içeriklerin çocuk merkezli, etkileşimli ve kültürel olarak uyarlanması öğrenme kalitesini artırırken, öğretmenin teknoloji pedagojik içerik bilgisi (TPACK) eksikliği bu potansiyeli sınırlayabilmektedir. Dolayısıyla uluslararası literatür, erken yaşta dijital medya kullanımının etkili olabilmesi için öğretmenlerin hem teknik hem de pedagojik becerilerinin sürekli mesleki gelişim programlarıyla desteklenmesi gerektiğini ortak bir paydada vurgulamaktadır.

Bu kapsamda, mevcut literatür dijital medya araçlarının hem çocukların gelişim süreçleri üzerindeki etkilerini hem de öğretmenlerin bu araçlara yönelik algılarının önemini açıkça ortaya koymaktadır. Ancak, dijital medya araçlarının pedagojik bağlamda nasıl daha etkili kullanılabileceğine ve bu araçların çocuk gelişimine ilişkin öğretmen değerlendirmelerinin nasıl şekillendiğine dair sınırlı sayıda nitel çalışma bulunmaktadır. Araştırma, bu boşluğu doldurmayı ve okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarına yönelik algılarını, kullanım deneyimlerini ve bu araçların çocukların gelişim alanlarına etkilerine ilişkin gözlemlerini anlamayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda öğretmenlerin bu süreçte karşılaştıkları zorlukları ve çözüm önerilerini de ele alarak, dijital medya kullanımının okul öncesi eğitim süreçlerinde daha etkili kullanılmasına yönelik öneriler sunmayı hedeflemektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma kapsamında okul öncesi eğitimde dijital medya araçlarına yönelik algılarını, bu araçları nasıl kullandıklarını ve bu kullanıma ilişkin çocukların gelişim alanlarındaki etkileri nasıl değerlendirdiklerini ortaya koymaktır. Çalışmanın alt amaçları:

1. Okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarına yönelik algılarını ve bu bakış açılarını şekillendiren etkenleri anlamak.
2. Dijital medya kullanımının okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim alanlarına ilişkin öğretmen gözlem ve değerlendirmelerini incelemek
3. Okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarını kullanırken yaşadıkları zorlukları ve bu zorluklarla başa çıkma yollarını belirlemek.

Bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

Araştırma Soruları

1. Okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarına yönelik algıları nelerdir?
2. Öğretmenler dijital medya kullanımının çocukların gelişim alanlarına etkilerini nasıl değerlendirmektedirler?
3. Öğretmenlerin dijital medya araçlarını kullanırken karşılaştıkları başlıca sorunlar nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarının kullanımına ilişkin algılarını ve bu araçların çocukların gelişim alanlarına etkilerine dair öğretmen görüşlerini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada; detaylı ve derinlemesine bilgi toplama, katılımcıların kişisel algılarını, deneyimlerini ve bakış

açılarını doğrudan anlama, mevcut durumları kavrama ve açıklama amacıyla nitel araştırma yöntem uygulanmıştır (Büyüköztürk vd. 2012, s. 12).

Farkındalık ve olayların doğal ortamdaki somut ve bütünlüklü bir şekilde sunulmasına yönelik nitel aşamaların izlendiği bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji tercih edilmiştir. Olgu bilim olarak bilinen fenomenoloji, “Gerçek nedir?” sorusuna yanıt arayan bir yaklaşımdır. Fenomenoloji yönteminin esasını kişisel deneyimler teşkil etmektedir. Bu yöntemde araştırmacı, katılımcının kişisel (öznel) deneyimleri üzerinde durmakta, bireyin görüşleri ve olayları nasıl anlamlandırdıklarını analiz etmektedir. Fenomenoloji açıklayıcı bir araştırmadır. Bu açıdan genelleme yapmanın yerine, olguları tanımlamak daha önemlidir (Simsar ve Kadim, 2017).

Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcılarını, Türkiye'nin Bursa İli Nilüfer İlçesinde bulunan ME-B'e bağlı iki bağımsız Anaokulunda görev yapan 12 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların seçimi, dijital medya araçlarını sınıf ortamında aktif olarak kullanan ve bu konuda deneyime sahip öğretmenler arasından yapılmıştır. Bu okulların seçilme nedeni, dijital medya araçlarının eğitim ortamında düzenli ve çeşitli şekillerde kullanıldığı kurumlar olmalarıdır. Böylece çalışmanın amacına uygun olarak dijital medya deneyimi olan öğretmenlere ulaşılması mümkün olmuştur. Katılımcıların dijital medya araçları konusunda deneyimli kişilerden seçilmesi, bu araçlara ilişkin doğrudan deneyim temelli algıların daha derinlemesine analiz edilmesini amaçlamaktadır. Bu durum, öğretmenlerin sadece olumlu değil, aynı zamanda eleştirel ve sınırlayıcı değerlendirmelerde bulunabilmelerine de olanak sağlamıştır.

Etik sorunları gidermek amacıyla görüşme yapılan öğretmenlerin kimlik bilgileri gizli tutulmuş araştırmanın raporlaştırma aşamasında öğretmenlere kodlar (Ö1, Ö2) verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Bilgiler

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Mesleki deneyim	Eğitim durumu
Ö1	Kadın	26-30	0-5	Lisans
Ö2	Kadın	26-30	6-10	Lisans
Ö3	Kadın	31-35	11-15	Lisans
Ö4	Kadın	36-40	6-10	Lisans
Ö5	Kadın	31-35	11-15	Lisans
Ö6	Kadın	20-25	0-5	Lisans
Ö7	Kadın	41 ve üzeri	16 ve üzeri	Yüksek Lisans
Ö8	Kadın	31-35	11-15	Lisans
Ö9	Kadın	36-40	16 ve üzeri	Yüksek Lisans
Ö10	Kadın	41 ve üzeri	17 ve üzeri	Lisans
Ö11	Kadın	41 ve üzeri	18 ve üzeri	Lisans
Ö12	Kadın	31-35	11-15	Lisans
Ö13	Kadın	26-30	11-15	Lisans
Ö14	Kadın	31-35	11-15	Lisans

Çalışmada yer alan tüm katılımcıların kadın olması, Türkiye’de okul öncesi öğretmenliğinin cinsiyet dağılımına uygun bir durumu yansıtmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ve Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre okul öncesi öğretmenlerin büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır. Bu nedenle katılımcı profilinin tamamının kadın olması çalışmanın temsil edilmesi açısından doğal bir sonuçtur.

Tablo 2. Katılımcıların Dijital Medya Kullanımına İlişkin Bilgiler

Katılımcı	Dijital Medya araçlarını kullanma sıklığı	Dijital Medya araçlarını kullanırken yararlandığı kaynaklar	Dijital medya araçlarını kullanımda yaşanan zorluk
Ö1	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri, kendi hazırladığım materyaller	Teknik Sorunlar
Ö2	Ayda birkaç kez	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik Sorunlar
Ö3	Her gün	İnternet	Çocukların dikkatini toplama sorunu
Ö4	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik Sorunlar, içerik bulma veya hazırlama zorluğu
Ö5	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik Sorunlar
Ö6	Haftada birkaç kez	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik sorunlar
Ö7	Her gün	Kendi hazırladığım materyaller	Teknik Sorunlar, içerik bulma veya hazırlama zorluğu
Ö8	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri, kendi hazırladığım materyaller	Teknik Sorunlar
Ö9	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri, kendi hazırladığım materyaller	Teknik Sorunlar
Ö10	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik Sorunlar
Ö11	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik Sorunlar
Ö12	Her gün	İnternet, Eğitim materyalleri	Teknik Sorunlar, içerik bulma veya hazırlama zorluğu

Katılımcılara ait demografik bilgiler katılımcıların vermiş olduğu bilgilere dayalı olarak Tablo 1 ve Tablo 2 de verilmiştir. Bu tablolarda katılımcılara ait “cinsiyet, yaş, mesleki deneyim, eğitim durumu, dijital medya araçlarını kullanma sıklığı, dijital medya araçlarını kullanırken yararlandığı kaynaklar, dijital medya araçlarını kullanımda yaşanan zorluk” gibi çeşitli bilgiler katılımcıların verdiği bilgiler doğrultusunda elde edilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeci hazırlamış olduğu konu ve sorular sabit kalmak koşuluyla hazırlamış olduğu soruların yanında daha detaylı bilgi alabilmek için ek sorular sorma hakkına da sahiptir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Veriler, hazırlanmış olan açık uçlu yarı yapılandırılmış sorularla elde edilmiştir. Süreç içerisinde literatür taramasıyla yedi adet görüşme sorusu hazırlanmıştır.

Görüşme sırasında, öğretmenlerin dijital medya kullanımıyla ilgili kişisel deneyimlerini, düşüncelerini ve uygulamalarını detaylandırmaları sağlanmıştır. Sorular, esneklik sağlayarak katılımcıların kendi düşüncelerini daha özgür bir şekilde ifade etmelerine imkân tanıyacak nitelikte hazırlan-

mıştır. Yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme soruları her görüşülen öğretmene aynı tarz ve sırada sorulmuştur. Öğretmenlerin açık uçlu sorulara verdikleri cevaplar gönüllülük esasına dayalı olarak ses kayıt cihazı kullanılarak kayıt altına alınmıştır.

Araştırmanın amacına uygun şekilde hazırlanmış olan görüşme soruları aşağıdaki gibidir:

Dijital medya araçlarının eğitimde kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz?

Dijital medya araçlarının okul öncesi eğitime katkıları veya olumsuz etkileri olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?

Dijital medya araçlarının çocukların bilişsel, sosyal veya dil gelişimleri üzerindeki etkilerine dair gözlemlediğiniz belirgin değişimler veya sonuçlar nelerdir? **Örnekler verebilir misiniz?**

Bu araçların çocukların öğrenme sürecine nasıl bir katkı sağladığını veya hangi alanlarda olumsuz etkiler oluşturduğunu düşünüyorsunuz?

Dijital medya araçlarını kullanırken teknik veya pratik anlamda karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdir? Örnek verebilir misiniz?

Dijital medya araçlarını etkin kullanma konusunda kendinizi yeterli hissediyor musunuz? Bu konuda destek ihtiyacınız var mı?

Dijital medya araçlarının daha etkili kullanılabilmesi için öğretmenlere yönelik ne tür eğitimler veya destekler sağlanmalı?

Verilerin Toplanması

Araştırmanın amaçları doğrultusunda görüşmeyi yapmadan önce okul yönetiminden ve öğretmenlerden izin alınmıştır. Katılımcılarla gönüllülük esasına göre görüşme yapılmıştır. Görüşmecilere görüşmenin amacı anlatılarak soruları cevaplarken rahat olabilecekleri belirtilmiştir. Verilerin toplanma sürecinde yapılan bu görüşmede on iki adet öğretmenle görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, öğretmenlere bilgi verilerek ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmış ve verilen yanıtlar kişiye göre değişiklik göstermiş ve görüşmeler ortalama 15 dakika sürmüştür.

Veri Analizi

İçerik analizi süreci, verilerin kodlanması, kategorilere ayrılması, temaların oluşturulması, kod ve temalara göre düzenlenmesi, tanımlanması ve bulguların yorumlanması aşamalarını içermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu çalışmada, elde edilen veriler kodlanarak gruplandırılmış, ardından belirlenen temalar çerçevesinde analiz edilmiş ve yorumlanmıştır.

Geçerlilik ve Güvenirlik

Bu araştırmanın geçerliliğini sağlamak için birkaç yöntem uygulanmıştır. İlk olarak, yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmanın amacına uygun bir şekilde tasarlanmış ve alan yazın taraması ile desteklenmiştir. Görüşme soruları açık uçlu olarak hazırlanmış, bu da katılımcıların kendi deneyim ve görüşlerini özgürce ifade etmelerine olanak tanımıştır. Araştırmada kullanılan sorular, uzman görüşü alınarak değerlendirilmiş ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Böylece veri toplama aracının içerik geçerliliği sağlanmıştır.

Güvenirlik için, veri toplama sürecinde ses kayıt cihazı kullanılarak öğretmenlerin ifadeleri birebir kaydedilmiş ve bu ifadeler yazıya dökülmüştür. Kodlama ve analiz sürecinde araştırma verilerinin doğruluğunu artırmak amacıyla, elde edilen veriler farklı bir uzman tarafından da kontrol edilmiştir. Ayrıca, veriler analiz edilirken araştırmacı önyargılarından kaçınmak için katılımcı ifadeleri doğrudan aktarılmıştır.

Araştırmada güvenilirliği artırmak adına katılımcılara gizlilik sağlanmış ve etik ilkelere bağlı kalınmıştır. Öğretmenlere ait kimlik bilgileri gizlenmiş, raporlama sürecinde katılımcılara kodlar atanmıştır (Ö1, Ö2, vb.). Verilerin toplandığı ortamın koşulları ve özellikleri detaylı şekilde açıklanarak bulguların farklı durumlara uyarlanabilirliği güçlendirilmiştir. Araştırmacının, veri toplama ve analiz süreçlerini ayrıntılı şekilde açıklaması, araştırmanın güvenilirliğini desteklemiştir.

Etik Beyan

Bu araştırma, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Etik Kurulundan 14/01/2025 tarih ve 43/12 karar sayısı ile onaylanmıştır. Katılımcılardan araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarına dair bilgilendirilmiş onam alınmış, kimlik bilgileri gizli tutulmuş ve araştırma süreci etik ilkelere uygun olarak yürütülmüştür.

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu kısmında okul öncesi eğitimde dijital medya kullanımına ilişkin öğretmen algıları ve bu kullanımın çocuklar üzerindeki etkileri ile ilgili öğretmen görüşlerine yer verilmiştir. Görüşler tablolar halinde temalaştırılarak özetlenmiştir. Temalarda özetlenen bulgular, oluşturulan tabloların alt kısmındaki açıklamalarla değerlendirilmiştir.

1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Dijital Medya Araçlarına Yönelik Algılarına İlişkin Bulgular

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarının eğitimde kullanımı hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin cevapları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Dijital Medya Araçlarının Eğitimde Kullanımı Hakkında Düşüncelere İlişkin Cevaplar

Kod	F	Kategori	Tema
Bence kullanılmalı	1	Olumlu algılar	Dijital Medya Araçlarına Yönelik Algılar
Büyük katkı sağlıyor	1		
Olumlu düşünüyorum	1		
Yararlı görüyorum	4		
Destekleyici unsur	2	Eğitimde destekleyici rol	Dijital Medya Araçlarının Eğitimdeki Rolü
Kullanmak zorundayız	2		
Bizim işimizi kolaylaştırıyor	1		
Çocukların öğrenmesini kolaylaştırıyor	1		
Dikkat toplamak için ilgi çekici	1		
Öğrenme durumlarını canlandırma	1		
Kullanımı iyi planlanmalı	1	Planlama gereksinimi	Dijital Medya Araçlarının Kullanımı Üzerine Düşünceler
Erken bir teknoloji	1		

Tablo 3’te yer verildiği gibi okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarına yönelik algıları incelendiğinde, olumlu değerlendirmelerin ağırlıkta olduğu görülmektedir. Olumlu algılar kategorisinde yer alan ifadeler, öğretmenlerin dijital medya araçlarını eğitimde büyük katkı sağladığını düşündüklerini (n=7) göstermektedir. Örneğin, bazı öğretmenler bu araçları “yararlı görüyorum” ve “büyük katkı sağlıyor” şeklinde ifade etmiş, öğrenme süreçlerinde bu araçların etkili olduğuna vurgu yapmıştır. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Ben yararlı görüyorum. Çağın çocukları artık bunu istiyor. Gerek benim bu. (Ö1)

Dijital medya araçlarının eğitimde kullanımı ile ilgili tabii ki de faydalarının olduğunu düşünüyorum. (Ö4)

Zaten dijital medyaya ve ortama çok aşinalar. Zaten hayatının içerisinde de yaptıkları bir uygulama, yaşadıkları bir uygulama. Bence kullanılmalı. (Ö5)

Eğitimde destekleyici rol temasında ise dijital medya araçlarının sınıfta dikkat çekme, öğrenme kolaylığı sağlama ve görsellik sunma gibi işlevleri öne çıkmaktadır (n=8). Özellikle “çocukların öğrenmesini kolaylaştırıyor” ve “dikkat toplamak için ilgi çekici” gibi kodlar, araçların çocukların dikkat sürelerini artırma ve öğrenme ortamlarını zenginleştirme konusundaki katkılarını ortaya koymaktadır. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Dijital dünyaya döndüğümüz için eğitimde zaten yer alması gerekmekte. Hem bizim işimizi kolaylaştırıyor, hem de çocukların öğrenmesini kolaylaştırıyor. (Ö3)

Bizim işimizi kolaylaştırıyor. Zaten 21. yüzyıl becerileri kapsamında olması gereken bir şey. (Ö6)

Bununla birlikte, planlama gereksinimi teması altında, dijital medya araçlarının etkili kullanımının iyi bir planlama gerektirdiği ve bu araçların erken yaş grubu için dikkatle ele alınması gerektiği belirtilmiştir (n=2). Bu durum, dijital araçların pedagojik planlama olmadan kullanıldığında istenmeyen sonuçlar doğurabileceği endişesini yansıtmaktadır. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Dijital medya araçlarının özellikle okul öncesi yaş grubu için çok erken bir teknoloji olduğunu düşünüyorum. (Ö10)

Dijital medya araçları belirli durumlarda faydalı olabilir, ancak bu araçların kullanımı pedagojik açıdan iyi planlanmalı. (Ö11)

Sonuç olarak öğretmenlerin, genel olarak dijital medya araçlarına olumlu yaklaştığını ancak kullanımın etkili olması için planlama ve pedagojik destek ihtiyacını vurguladıklarını göstermektedir.

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarının okul öncesi eğitime katkıları veya olumsuz etkileri olduğunu düşünüyor musunuz? Neden? sorusuna ilişkin cevapları Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. Dijital Medya Araçlarının Okul Öncesi Eğitime Katkıları veya Olumsuz Etkilerine İlişkin Cevaplar

Kod	F	Kategori	Tema
Katkıları olduğunu düşünüyorum	6	Olumlu etkiler	Dijital Medya Araçlarının Katkıları
Olumlu etkileri var	2		
Olumsuz etkileri var	3	Olumsuz Etkiler	Dijital Medya Araçlarının Olumsuz Yönleri
Katkısı Az	1		
Kullanıma bağlı	2	Koşullu etkiler	Dijital Medya Kullanımında Koşulların Etkisi

Tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin dijital medya araçlarına yönelik görüşlerinde olumlu etkiler öne çıktığı görülmektedir. “Olumlu Etkiler” kategorisinde, “Katkıları olduğunu düşünüyorum” (n=6) ve “Olumlu etkileri var” (n=2) ifadeleri, araçların öğrenme süreçlerine destek sağladığını ve dikkat çekici özellikleriyle etkili bir araç olduğunu vurgulamaktadır. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Katkıları olduğunu düşünüyorum. Öğrenme ortamını zenginleştirdiğini düşünüyorum. Bazen anlattığımız konuları eğitici video veya etkinliklerle geliştirince daha verimli bir öğrenme ortamı kazandırmış oluyoruz. (Ö2)

Katkıları çok fazla. Özellikle çocukların merak duygusunu artırıyor ve bağımsız öğrenme becerilerini geliştiriyor. (Ö7)

Buna karşılık, “Olumsuz Etkiler” kategorisinde, bazı öğretmenler “Olumsuz etkileri var” (n=3) ve “Katkısı az” (n=1) ifadeleriyle, dijital medya araçlarının kontrolsüz veya aşırı kullanımının çocukların gelişiminde olumsuz sonuçlara yol açabileceğini belirtmiştir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Olumsuz etkileri, katkılardan daha belirgin. Çocukların yaratıcılıklarını ve el becerilerini geliştiren somut materyallere daha fazla ihtiyaçları olduğunu düşünüyorum. (Ö8)

Olumsuz etkileri daha ağır basıyor. Çocukların dikkat süreleri kısalıyor ve hayal güçleri yeterince gelişmiyor. Örneğin, bir çocuk sürekli ekrandaki bilgileri aldığı için kendi fikirlerini geliştirme fırsatı bulamıyor. (Ö10)

Bizde şöyle bir düşünce var ya, yaparak, yaşayarak öğrensin çocuk. Yapararak, yaşayarak, öğrenmek karşıtı gibi görülüyor. Biraz dijital medya, her şeyi izleyerek. Çocuklar da okul öncesine geldiklerinde zaten izlemekten bıkmış olarak geliyorlar. Bir şeyleri yapmak, ellerini, yüzlerini kirletmek istiyorlar. Böyle ellemek, dokunmak istiyorlar. O yüzden okul öncesi eğitime katkılarını dediğim gibi sınırlı kullanım az (Ö5)

“Koşullu Etkiler” kategorisinde yer alan “Kullanıma bağlı” (n=2) görüşü, dijital medya araçlarının etkisinin kullanım şekline ve içeriğin uygunluğuna bağlı olduğunu göstermektedir. Bu durum, araçların pedagojik planlama ve rehberlik ile etkili kullanılmasının önemine işaret etmektedir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Hocam, kullanıma bağlı. Doğru içerikler seçilirse doğru yönde beslenmiş olur. Konuyla ilişkilendirilerek, ön hazırlık yapılarak doğru içerikler seçilmişse çok da verimli geçer bana göre. (Ö3)

Avantajları da var, dezavantajları da var tabii ki. İçeriklere çok uygun olması gerekiyor çocuklara. Olumsuz yönleri de var. Bir kere çocukları hani alıştırmış da oluyoruz sanki böyle şeylere. (Ö6)

2. Öğretmenlerin Dijital Medya Kullanımının Çocukların Gelişim Alanlarına Etkilerini Nasıl Değerlendirdiklerine Yönelik Bulgular

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarının çocukların bilişsel, sosyal veya dil gelişimleri üzerindeki etkilerine dair gözlemlediğiniz belirgin değişimler veya sonuçlar nelerdir? Örnekler verebilir misiniz?” sorusuna ilişkin cevapları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Dijital Medya Araçlarının Çocukların Bilişsel, Sosyal veya Dil Gelişimleri Üzerindeki Etkilerine İlişkin Öğretmen Gözlemleri

Kod	F	Kategori	Tema
Bilişsel gelişim sağlar	5	Olumlu etkiler	Dijital Medya Araçlarının Gelişim Alanlarına Katkıları
Yaratıcılıklarını geliştirir	1		
Sosyal gelişim sağlar	6		
Dil gelişimi sağlar	6		
Olumsuz etki	3	Olumsuz etkiler	Dijital Medya Araçlarının Olumsuz Yönleri
Etkisi yok	3		

Dijital medya araçlarının çocukların gelişim alanlarına etkilerine ilişkin öğretmenlerin algılarına ilişkin verilerden elde edilen sonuç, olumlu etkilerin öne çıkmasıdır.

“Olumlu Etkiler” kategorisinde, en sık belirtilen etki “Dil gelişimi” (n=6) ve “Sosyal gelişim” (n=5) olup, bunu “Bilişsel gelişim” (n=5) takip etmektedir. Ayrıca, “Yaratıcılık” (n=1) dijital medya araçlarının çocukların yaratıcı düşünme becerilerini de desteklediği yönünde bir gözlem olarak kaydedilmiştir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Şöyle, tabii ki de görsellerden yararlandıktan sonra bunları eğitim ortamımızda dramalaştırabiliyoruz. Şarkı ve sözel etkinliklerle bütünleştirmiş etkinlikler sunabiliyoruz. O zaman elbette ki hem onların sosyal gelişimine hem de dil gelişimine fayda sağlıyoruz. (Ö2)

Görselleri çok canlı renklendirmeler dikkat çekici. Figürler zaman zaman hani özellikle görsel destekli materyal kullandığı için okul öncesinde çocukların çok ilgisini çekiyor, yaratıcılıklarını destekliyor. (Ö3)

Yani ben bu sene için değil ama daha önceki yıllarda kesinlikle çocukların bilişsel dil ve sosyal becerilerine yerinde kullanılırsa ve dozunda kullanılırsa katkısı olduğunu gördüm, gözlemledim. (Ö4)

Bununla birlikte, “Olumsuz Etkiler” kategorisinde “Olumsuz etki” (n=3) ve “Etkisi yok” (n=3) ifadeleri, dijital araçların kontrolsüz kullanımında olumsuz sonuçlar doğurabileceğine işaret etmektedir. Bu durum, araçların uygun bir pedagojik çerçevede ve kontrollü şekilde kullanılmasının önemini ortaya koymaktadır. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Yani sosyal alana etkisi bence yok. (Ö5)

Bilişsel olarak bazen hızlı yanıt verme yetisi gelişiyor gibi görünüyor, ama derin düşünme ve problem çözme becerileri zayıflıyor. (Ö8)

Bir öğrencimin sosyal etkileşimlerinin azaldığını fark ettim. Arkadaşlarıyla daha az konuşuyor ve oyunlara katılmak istemiyor. Bu durum, sosyal becerilerinde olumsuz bir etki yarattı. (Ö9)

Bu durumda dijital medya araçlarının olumlu etkileri daha sık dile getirilirken, olumsuz etkiler ve etkisiz kullanım durumları da göz önünde bulundurulmalıdır.

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarının çocukların öğrenme sürecine nasıl bir katkı sağladığını veya hangi alanlarda olumsuz etkiler oluşturduğunu düşünüyorsunuz?” sorusuna ilişkin cevapları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Dijital Medya Araçlarının Çocukların Öğrenme Sürecine Sağladığı Katılara ve Olumsuz Etkilere İlişkin Cevaplar

Kod	F	Kategori	Tema
Ekran bağımlılığı	1	Olumsuz Etkileri	Dijital Medya Araçlarının Olumsuz Yönleri
Çocukları pasifleştirmesi	1		
Kolay ulaşılabilirlik sorunu	3		
Sosyal ve dil gelişimde sıkıntı	3		
Dikkat sürelerinin azalması	3		
Hızlı bilgi edinme	1	Olumlu Katkıları	Dijital Medya Araçlarının Öğrenme Sürecine Katkıları
Öğrenmeyi zenginleştirme	1		
Eğitimsel açıdan	3		
Dikkat Çekici	3		

Dijital medya araçlarının öğrenme sürecine etkileri incelendiğinde, hem olumlu hem de olumsuz yönlerin öne çıktığı görülmektedir. “Olumsuz Etkileri” kategorisinde, en sık dile getirilen sorunlar arasında “Kolay ulaşılabilirlik sorunu” (n=3), “sosyal ve dil gelişimde sıkıntı” (n=3) ve “Dikkat sürelerinin azalması” (n=3) yer alırken, daha az sıklıkla “ekran bağımlılığı” (n=1) ve “Çocukları pasifleştirmesi” (n=1) ifadeleri dikkat çekmektedir. Bu durum, dijital araçların bilinçli kullanılmadığında çocukların gelişim süreçlerinde sorunlara yol açabileceğini göstermektedir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Benim bilmediğim çok fazla oyunu öğrendim mesela onlardan ben. Hiç duymadığım oyunlar var. O yüzden ben okulda kullandığımız dijital araçların olumlu katkı sağladığını ama evde kullanılan özellikle yetişkin denetimi olmadan kullanılan şeylerin onsuz olduğunu düşünüyorum. Bu da neye sebep oluyor? Dikkat sürelerinin azlığına. (Ö1)

Her şeyin çok kolay ulaşılabilir olması insanın doğasına aykırı. Çocuklara da bunun iyi gelmediğini düşünüyorum ben. (Ö5)

Çocukların dikkatini çekmek ve karmaşık konuları görsel olarak anlatmak konusunda katkı sağlıyor. Ancak öğrenme sürecinin temel taşı olan etkileşimli oyun ve tartışmaları geri plana itiyor. Bu da çocukların aktif öğrenme sürecinden uzaklaşmasına neden oluyor. (Ö8)

Bununla birlikte, “Olumlu Katkıları” kategorisinde “Eğitimsel açıdan” (n=3) ve “Dikkat çekici” (n=3) ifadeleri, araçların öğrenme süreçlerini zenginleştirme ve dikkat çekme konularında etkili olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, “Hızlı bilgi edinme” (n=1) ve “Öğrenmeyi zenginleştirme” (n=1) kodları, dijital medya araçlarının bilgiye erişim ve öğrenme materyallerinin çeşitlendirilmesi açısından önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Öğrenme sürecinde şöyle katkı sağladığını düşünüyorum. Elbette ki görsellerin çocukların, şimdiki çocukların, şimdiki neslin buna daha meyilli olduğu için daha fazla ilgilerini çektiğini düşünüyorum. Örneğin bir kitabı döndürüp okumak her çocuğun ilgisini çekmez. Görseller küçük kalır ya da göremeyebilirler kalabalık gruplarda ama televizyona yansıttığımızda her çocuğun görseller dikkatini çektiğini görebiliyoruz. (Ö2)

Çocukların öğrenme sürecine bir farklılık, bir alternatif yol getirme konusunda bir bakış açısı gibi olabilir. (Ö5)

Katkı sağladığı alanlar arasında hızlı bilgi edinme, görsel hafızanın gelişimi ve yeni kavramlara kolay erişim yer alıyor. Ancak, bazen çocuklar bu araçları çok fazla talep ediyor ve dikkatlerini sınıf aktivitelerinden uzaklaştırabiliyorlar. (Ö7)

Dijital medya araçlarının olumlu katkılarına dikkat çekmekle birlikte, etkili kullanımı için pedagojik bir çerçeveye ihtiyaç olduğu sonucuna varılabilir.

3. Öğretmenlerin dijital medya araçlarını kullanırken karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarını kullanırken teknik veya pratik anlamda karşılaştığınız en büyük zorluklar nelerdir? Örnek verebilir misiniz? sorusuna ilişkin cevapları Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Dijital Medya Araçlarını Kullanırken Teknik veya Pratik Anlamda Karşılaşılan Zorluklara İlişkin Cevaplar

Kod	F	Kategori	Tema
Teknik sorunlar	8	Teknik Sorunlar	Dijital Medya Kullanımında Karşılaşılan Zorluklar
Projeksiyon ve TV sorunları	1	Donanım Sorunları	
Hazırlık planlama yapmama	1	Pedagojik Sorunlar	
İçerik sorunları	4	İçerik Sorunları	

Tablo 7 incelendiğinde, dijital medya araçlarının kullanımında öğretmenlerin en sık karşılaştığı sorun “Teknik Sorunlar” (n=8) olarak öne çıkmaktadır. Bu sorunlar, cihazların arızalanması veya kullanım sırasında teknik aksaklıkların yaşanması şeklinde kendini göstermektedir. Bunun yanı sıra, “İçerik Sorunları” (n=4) kategorisinde, içeriklerin sınıf seviyesine uygun olmaması veya pedagojik olarak yetersiz bulunması dikkat çekmektedir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Teknik olarak ses bazen olmuyor, bazen ses gidiyor, bazen internet gidiyor, bazen böyle teknik aksaklıklar oluyor. (Ö1)

Kablolarımızda bir takım sıkıntılar var. Kabloların temassızlığı halinde bizim zaman zaman televizyonumuz bir anda kapanabiliyor. Ya da zaman zaman sesler gidebiliyor. O yüzden teknik sorunları sıklıkla yaşıyoruz. Umarım daha güzel olur, bu anlamda daha iyi şeyler değişecek. (Ö3)

Teknik olarak açıkçası bazen internet kesintileri olabiliyor. Ya da işte yani o an kablo temassız da olabiliyor vesaire. Öyle şeyler yaşayabiliyoruz, teknik sorunlar yaşayabiliyoruz. (Ö6)

Bazı teknik aksaklıklar, özellikle internet bağlantısı sorunları, büyük zorluk yaratabiliyor (Ö12)

Daha az sıklıkla dile getirilen sorunlardan biri “Donanım Sorunları” (n=1) olup, projeksiyon veya televizyon gibi ekipmanların eksikliği ya da yeterince etkili kullanılmaması olarak ifade edilmiştir. Ayrıca, “Pedagojik Sorunlar” (n=1) kategorisinde, öğretmenlerin dijital araçları kullanmadan önce yeterli hazırlık yapmamaalarının zorluklara yol açtığı belirtilmiştir. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Pratik anlamda da açıkçası hazırlık yapmadıysam yani hani eğer içeriğini bilmiyorsam o şeyi o an açamıyorum. Önce kendimi görmem gerekiyor ama bazen de hani kaçırabiliyoruz mesela planda var. Ama şimdi tamam çok şeylerden geçerek hazırlanmış bir şey ama ben görmem lazım önce, izlemem lazım sınıfıma uygun mu değil mi? Çocukların düzeyine uygun mu değil mi? Buna karar vermem gerekiyor. (Ö6)

Dijital medya araçlarını kullanırken en sık karşılaştığımız sorunlardan biri, projeksiyon cihazı veya televizyonla ilgili teknik aksaklıklar oluyor. Örneğin, projeksiyon cihazını kullanmaya çalıştığımızda bağlantı kablosunda bir sorun çıkabiliyor veya televizyon ekranı yeterince büyük olmadığından tüm çocuklar içeriği net bir şekilde göremiyor. (Ö10)

Bu bulgular, dijital medya araçlarının etkili kullanımı için teknik altyapı iyileştirmelerinin ve içeriklerin pedagojik uygunluğunun sağlanmasının önemini vurgulamaktadır.

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarını etkin kullanma konusunda kendinizi yeterli hissediyor musunuz? Bu konuda destek ihtiyacınız var mı?” sorusuna ilişkin cevapları Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8. Dijital Medya Araçlarını Etkin Kullanma Konusunda Yeterlilik ve Destek İhtiyacına İlişkin Cevaplar

Kod	F	Kategori	Tema
Pedagojik Desteğe İhtiyaç Duyuyorum	2	Destek İhtiyacı	Dijital Medya Kullanımında Yeterlilik ve Destek İhtiyacı
Teknik Destek İhtiyacı Duyuyorum	1		
Kısmen Yeterliyim	2	Yeterlilik Durumu	
Kendimi Yeterli Buluyorum	7		

Dijital medya araçlarının kullanımında öğretmenlerin yeterlilik algısı ve destek ihtiyaçları incelendiğinde, çoğunluğun kendini yeterli hissettiği görülmektedir. “Yeterlilik Durumu” kategorisinde, “Kendimi Yeterli Buluyorum” (n=7) en sık dile getirilen ifade olmuştur. Bunun yanı sıra, bazı öğretmenler kısmen yeterli olduklarını belirterek “Kısmen Yeterliyim” (n=2) ifadesini kullanmıştır. Bu konuyla ilgili katılımcıların bazı ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

Yani kendi kendime yetiyorum ama çağ ilerliyor. Hani ilerledikçe de bazen bilmediğim şeyler olabiliyor. Kızımdan öğreniyorum, eşimden öğreniyorum, çevre arkadaşlarımdan öğreniyorum. Mesela etkinlik yaparken çok bilmiyorum. Meslektaşlarımdan öğrendim. Biraz hani ilgiyle alakalı herhalde. Biraz da işte çağın getirdiği şeyleri takip etmekle. Şu an için yeterli mi? Kendime yeterli geliyorum. Yani çocuklar seviyesinde yeterli. Ama çağ ilerledikçe daha isteyecek muhtemelen. (Ö1)

Çok iyi olmayabilirim ama araştırmalarımı yapıyorum. Çocuklar için faydalı içerikleri. Mutlaka kullanıyorum. Oyun olabilir. Mesela çark oyunları, kelime oyunları çok güzel ve çok faydalı. Onları mutlaka sınıfta çocukların gelişim düzeyine göre hafiften kullanıyorum. (Ö4)

Kullanırken anlatmak istediğim şeyleri anlatabiliyorum. Bu konuda yeterli olduğumu düşünüyorum. Ama o konuda çok iyi olmak istersin, bir sürü şeyler yırtarsın, ilgi alanındır. Ben böyle değilim. O yüzden bana yeterli geliyor kendi adıma. (Ö5)

Kendimi oldukça yeterli hissediyorum, ama her zaman yeni şeyler öğrenmeye açığım. Özellikle uygulama çeşitliliğini artırmak için daha fazla kaynak görmek isterim. (Ö12)

Buna karşılık, “Destek İhtiyacı” kategorisinde, “Pedagojik Desteğe İhtiyaç Duyuyorum” (n=2) ve “Teknik Destek İhtiyacı Duyuyorum” (n=1) ifadeleri, öğretmenlerin dijital medya araçlarını daha etkili kullanabilmek için eğitim ve rehberlik talep ettiğini göstermektedir.

Bu konuda bizim gerçekten eğitim almamız gerekiyor. Medya okuryazarlığı bence aslında çocuklara da verilmeli. Hatta ortaokul, lise akademisindeki çocuklara. Medya okuryazarlığı, gerçekten temiz içerikleri... Çünkü artık teknolojiden bağımsız olmamız mümkün değil. Dijital çağda yaşıyoruz. Ama bunu iyi yönde nasıl kullanabiliriz? Bize katkısı olacak şekilde nasıl kullanabiliriz? Zararlı içeriklerden nasıl kaçınabiliriz? Kesinlikle öğretmenlere de, üniversitede özellikle bunun etkili bir şekilde verilmesi gerekiyor. Akıllı tahta kullanımı, teknolojik aletlerin eğitimde kullanımı bunlarla ilgili bize bir eğitim verilmedi. Ben bu konuda çok eksiklik hissediyorum. (Ö6)

Teknik bilgi anlamında yeterli olsam da pedagojik açıdan bazı şüphelerim var. Bu konuda uzman desteği almayı faydalı buluyorum. (Ö8)

Öğretmenlerin büyük bir kısmı dijital medya araçlarının kullanımında kendini yeterli hissetmekle birlikte, özellikle pedagojik içerik geliştirme ve teknik bilgi konusunda destek almayı önemsemektedir.

Görüşmede yer alan öğretmenlerin “Dijital medya araçlarının daha etkili kullanılabilmesi için öğretmenlere yönelik ne tür eğitimler veya destekler sağlanmalı?” sorusuna ilişkin cevapları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Dijital Medya Araçlarının Daha Etkili Kullanılabilmesi İçin Öğretmenlere Yönelik Eğitim ve Desteklere İlişkin Cevaplar

Kod	F	Kategori	Tema
Teknolojik aletlerin kullanımı	2	Pratik Kullanım Eğitimleri	Dijital Medya Kullanımı İçin Gerekli Eğitimler ve Destekler
Kolaylık ve pratiklikle ilgili destekler	1		
Dijital medya kullanımına yönelik	1		
Bilimsel eğitimler	1	Teorik Eğitimler	
Uygulamalı eğitimler	4	Uygulamalı Eğitimler	
Dijital içerik geliştirme eğitimleri	1		
Birebir etkinlikler	1		
Microsoft uygulamalarının kursları	1	Belirli Teknoloji Eğitimleri	
Eğitici videolar	1		

Tablo 9’a göre, öğretmenlerin dijital medya kullanımında ihtiyaç duyduğu eğitimler dört ana kategori altında toplanmıştır. “Pratik Kullanım Eğitimleri” kategorisi, “Teknolojik aletlerin kullanımı” (n=2) ve “Kolaylık ve pratiklikle ilgili destekler” (n=1) gibi kodlarla öne çıkmakta, öğretmenlerin dijital araçları etkin bir şekilde kullanabilmek için pratik bilgiye ihtiyaç duyduklarını göstermektedir.

Artık teknolojiden bağımsız olmamız mümkün değil. Dijital çağda yaşıyoruz. Ama bunu iyi yönde nasıl kullanabiliriz? Bize katkısı olacak şekilde nasıl kullanabiliriz? Zararlı içeriklerden nasıl kaçınabiliriz? Kesinlikle öğretmenlere de, üniversitede özellikle bunun etkili bir şekilde verilmesi gerekiyor. Akıllı tahta kullanımı, teknolojik aletlerin eğitimde kullanımı bunlarla ilgili bize bir eğitim verilmedi. Ben bu konuda çok eksiklik hissediyorum. Bir akıllı tahta geliyor mesela, çok güzel ama altyapı yok. Öğretmenler nasıl kullanılacağını bilmiyor. Bu şekilde eğitimler verilmeli kesinlikle. (Ö6)

Bence öğretmenlere kolaylık ve pratiklikle ilgili destekler sağlanabilir. Çünkü öğretmen zaten neyi nasıl yapacağınıyla ilgili kafasında mutlaka bir tasarısı vardır. Ama bu tasarımı dijital medya araçlarına nasıl dönüştürebileceğiyle ilgili de destek olunmalı. (Ö5)

Mutlaka verilmeli bence dijital medya kullanımına yönelik zaten, sanıyorum Canva gibi bir takım programlar, aplikasyonlar, eğitimler veriliyor. Ben de katılmak isterim bunlara. Bunların kullanımına yönelik eğitimler verilirse daha güzel ve daha pratik içeriklerle yönetebilir. (Ö4)

“Uygulamalı Eğitimler” kategorisi en sık belirtilen ihtiyaçlar arasında yer almakta, “Uygulamalı eğitimler” (n=4), “Dijital içerik geliştirme eğitimleri” (n=1) ve “Birebir etkinlikler” (n=1) ifadeleriyle, öğretmenlerin doğrudan uygulamaya yönelik rehberlik talebini vurgulamaktadır.

Eğitim olmalı, evet. Evet, hocam, destek alınmalı. Çünkü sadece direkt hiçbir şey yapmadan da olabilecek bir şey değil. Benim dışımdaki arkadaşlarım adımda da bir ön bilgi, bir ön seminer, bir çalışma ama bu çalışmalar sadece böyle basit olsun da geçsin anlamında değil. İnsanların birebir içinde yer aldığı, çocuklarla ilgili bahsettiğim noktada da aynıydı. Öğretmenler için de aynı. Öğretmenlerin de tamamen içinde yer aldığı. Uygulamalı olarak yaptıkları eğitimler olmalı. Hani öyle sadece dinleme, düz anlatım yoluyla ya da dinleme yoluyla olmamalı. Öğretmenlerin bizzat aktif olarak yer aldığı ve yaptıkları bir çalışma içerisinde yer almaları gerekli diye düşünüyorum. (Ö3)

Dijital araçların hem teknik hem de pedagojik yönleri hakkında bilgi veren uygulamalı eğitimler faydalı olur. Özellikle sınıf içi uygulama örnekleri ve başarılı öğretmen deneyimleri paylaşılabilir. (Ö9)

Dijital medya araçlarını daha etkili kullanabilmek için, çocukların yaşına ve ihtiyaçlarına uygun içerikler hazırlamayı öğrenmek çok önemli. Bunun yanında, teknolojiyi fazla abartmadan, gerektiği kadar ve doğru şekilde nasıl kullanacağımızı öğreten bir yaklaşım da faydalı olur. Daha basit ve uygulamaya dönük eğitimler, işimizi çok kolaylaştırabilir. (Ö10)

“Teorik Eğitimler” kategorisinde “Bilimsel eğitimler” (n=1) ile dijital medya araçlarının pedagojik ve uzun vadeli etkilerinin daha iyi anlaşılması gerektiği belirtilmiştir. “Belirli Teknoloji Eğitimleri” kategorisi ise “Microsoft uygulamalarının kursları” (n=1) ve “Eğitici videolar” (n=1) kodlarıyla belirli araçlara yönelik rehberlik ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Evet, belki videolar yine olabilir. Gerçekten bunu kullanmak, öğrenmek isteyen o videoları izleyip, birebir aynısını uygulamalı göstererek... Bazen mesela ben o şekilde, mesela twinning’i de yaparken, twinning’le bir proje yaparken de o şekilde yapmıştım. YouTube’dan izliyordum. Aynısını uygulayarak, baka baka, baka baka yapıyordum. Böyle videolar belki artırılabilir. Bunlardan yararlanabilir diye düşünüyorum. (Ö1)

Çok basit. Microsoft uygulamalarının kursları bence verilebilir. Bunlar çok basit şeyler. Ya da kısa yollar. Bilgisayarın aslında temel birkaç şeyi öğretilir öğretmenlere. Evet, onu da biraz zorlanıyor öğretmenler. Onlar öğretilir. (Ö2)

Yani birebir etkinlikler sağlanabilir. Çok da güzel olur. (Ö11)

Öğretmenlerin hem teorik bilgiye hem de pratik ve uygulamalı eğitimlere ihtiyaç duyduğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca, belirli araçlara yönelik kurslar da bu ihtiyaçların bir parçasıdır.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin dijital medya araçlarına yönelik algıları ile bu araçların çocukların gelişim alanlarına etkilerine ilişkin özgün veriler sunmuştur. Bulgular, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun dijital medyayı **öğrenmeyi zenginleştiren**, dikkat çekici ve görsel destek sağlayan bir unsur olarak değerlendirdiğini göstermektedir. Bu bulgu, Tzima, Styliaras ve Bassounas (2020) tarafından yapılan çalışmada dijital araçların öğrenme ortamlarını zenginleştirdiği ve öğrencilerin öğrenme süreçlerini motive ettiği bulgusuyla uyumludur. Ayrıca, Dore ve Dynia (2020) dijital araçların yalnızca bilgi aktarımı değil, aynı zamanda bilişsel süreçleri destekleme açısından da önemli olduğunu vurgulamaktadır.

Bununla birlikte, çalışmada ortaya çıkan bazı öğretmenlerin dijital medyayı pedagojik açıdan yeterince planlanmamış bulduğu ifadeleri, Öner’in (2020) dijital araçların bilinçli ve pedagojik bağlamda uygun kullanımı gerektiği vurgusunu desteklemektedir.

Araştırmada öne çıkan bir diğer bulgu, dijital medya araçlarının dil ve sosyal gelişim üzerinde olumlu, dikkat süresi ve etkin katılım üzerinde ise olumsuz etkilere yol açabilmesidir. Lieberman, Bates ve So (2009) ile Plowman, McPake ve Stephen (2017), dijital içeriğin etkileşimli ve pedagojik olarak uyarlanmış olmadığında olumsuz sonuçlar doğurabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çoğu, diji-

tal medya kullanımına ilişkin pedagojik ve teknik destek ihtiyacını açıkça ifade etmiştir. Bu gereksinim, Fitri Utami ve Latiana (2018) çalışmasında dile getirilen “profesyonel gelişimin belirleyici rolü” sonucuyla da uyumludur. Ayrıca, medya okuryazarlığı konusundaki eksiklikler, dijital araçların pedagojik hedeflerle uyumlu bir şekilde kullanılmasını zorlaştırmaktadır (Gündoğdu vd., 2016; Rahiem, 2021).

Ayrıca öğretmenler, teknik aksaklıklar ve içerik bulma güçlüğü nedeniyle araçların beklenen yararı her zaman sağlayamadığını belirtmiştir; bu durum Zimmer, Scheibe ve Henkel (2019) tarafından rapor edilen altyapı yetersizlikleriyle örtüşmektedir. Dijital medya araçlarının çocukların dil, bilişsel ve sosyal gelişimi üzerindeki etkileri, literatürde sıkça ele alınmaktadır. Bu çalışmada da görüldüğü gibi, dijital medya araçları genellikle çocukların dikkatini toplama, dil becerilerini geliştirme ve öğrenmeyi hızlandırma gibi olumlu katkılar sunmaktadır. Bu durum, Prasetya ve Hirashima'nın (2018) dijital hikâye kitaplarının çocukların analiz ve sentez becerilerini geliştirdiğini gösteren bulgularıyla örtüşmektedir.

Öte yandan, aşırı dijital medya kullanımının dikkat dağınıklığı ve sosyal etkileşim eksikliği gibi olumsuz sonuçlar doğurabileceği, hem çalışmamızdaki öğretmen görüşlerinde hem de Kayış (2022) ve Alper (2024) tarafından yapılan araştırmalarda dile getirilmiştir. Özellikle, dijital medya araçlarının çocukların birebir etkileşimli oyun ve sosyal öğrenme süreçlerini geri plana itmesi, yaratıcı oyun becerilerinde azalmaya yol açabilir (Simsar ve Kadim, 2017).

Araştırma, teknik altyapı eksikliklerinin öğretmenler için büyük bir zorluk oluşturduğunu ortaya koymaktadır. Teknik sorunlar arasında internet kesintileri, projeksiyon cihazı arızaları ve donanım eksiklikleri yer almaktadır. Bu bulgular, Güllü, Ünal Doğan, Kaymak ve Erpolat'ın (2022) dijital araçların etkili bir şekilde kullanılabilmesi için altyapının iyileştirilmesi gerektiği vurgusuyla paraleldir. Teknik sorunların yanı sıra, öğretmenlerin uygun içerik bulma veya geliştirme konusundaki zorlukları da literatürde sıkça belirtilmiştir. Kutlucan, Çakır ve Ünal (2019), dijital araçların daha etkili kullanımında öğretmenlerin dijital içerik geliştirme konusunda desteklenmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Çalışma, dijital medya araçlarının sınırlı ve dikkatli bir şekilde kullanılmasının önemine işaret etmektedir. Özellikle erken çocukluk döneminde dijital araçların aşırı kullanımı, çocukların sosyal etkileşimlerini ve hayal gücünü sınırlayabilir. Bu bulgular, Türe, Köse ve Bartan'ın (2021) çalışmasında da vurgulanmış, dijital araçların geleneksel öğrenme yöntemlerini tamamlayıcı bir araç olarak kullanılması gerektiği belirtilmiştir.

Katılımcı profiline tamamının kadın öğretmenlerden oluşması, Türkiye'de okul öncesi öğretmenliğinin kadın yoğunluklu demografik yapısına işaret etmektedir (TÜİK, 2024). Bu durum, araştırmanın temsil gücünü sınırlamamış, aksine mesleğin mevcut cinsiyet dağılımını yansıtmıştır. Yine de gelecekteki çalışmalar, erkek öğretmenlerin de dâhil olduğu daha çeşitli örneklerle konuyu zenginleştirebilir.

Araştırmada etik ilkelere uyularak gönüllü katılım ve gizlilik sağlanmıştır. Fenomenolojik yaklaşımın kullanılması, öğretmenlerin öznel deneyimlerini derinlemesine anlamaya imkân vermiştir; ancak yöntemin doğası gereği bulguların genellenebilirliğinin sınırlı olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır.

Sonuç

Bu çalışma, dijital medya araçlarının okul öncesi eğitimde çok yönlü bir etkiye sahip olduğunu ve bu araçların etkili kullanımının, pedagojik planlama ve teknik destekle mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır. Öğretmenler dijital medyayı çocukların dikkatini çekme, görsel destek sağlama ve öğrenme sürecini zenginleştirme açısından yararlı bulmaktadır. Aşırı veya plansız kullanım, dikkat süresinin kısalması ve yüz yüze etkileşimin azalması gibi riskler taşımaktadır. En sık karşılaşılan sorunlar, internet kesintileri, donanım arızaları ve pedagojik açıdan uygun içerik bulma/geliştirmedir. Çoğu öğretmen kendini teknik olarak kısmen yeterli görürken, içerik tasarımı ve pedagojik uyum konularında hizmet içi eğitime ihtiyaç duymaktadır. Altyapının güçlendirilmesi, öğretmenlere yönelik

uygulamalı dijital medya eğitimlerinin artırılması ve yaş gruplarına uygun ulusal içerik platformlarının geliştirilmesi, dijital araçların etkili kullanımını destekleyecektir.

Dijital medya, okul öncesi eğitimde etkili bir araç olarak kullanılma potansiyeline sahiptir. Ancak, bu araçların faydalı olabilmesi, bilinçli bir kullanım ve pedagojik planlamayla mümkündür. Bu bağlamda, öğretmenlere yönelik kapsamlı eğitimlerin düzenlenmesi ve dijital medya araçlarının altyapısının geliştirilmesi, eğitim süreçlerinin verimliliğini artırabilir. Çocukların dijital medya ile etkileşimlerini en iyi şekilde yönetmek, hem bireysel gelişimlerini hem de sosyal becerilerini destekleyecektir.

Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak, okul öncesi eğitimde dijital medya kullanımının daha etkili ve pedagojik temelli şekilde yürütülebilmesi için çeşitli önerilerde bulunulabilir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu dijital medya araçlarını faydalı bulmakta, ancak içerik geliştirme, teknik altyapı ve pedagojik uyarılma konularında zorluk yaşadıklarını ifade etmektedir. Bu nedenle, Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili kurumlar tarafından öğretmenlere yönelik uygulamalı dijital medya eğitimlerinin geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu eğitimlerin sadece teknik araç kullanımını değil, aynı zamanda yaş grubu özelliklerine uygun içerik geliştirme becerilerini de kapsamı gerektiği düşünülmektedir.

Okul ortamlarında karşılaşılan internet erişimi sorunları, projeksiyon veya televizyon cihazlarının yetersizliği gibi teknik eksiklikler, dijital medya araçlarının verimli kullanımını doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle okullarda teknolojik altyapının güçlendirilmesi, sadece öğretmen yeterliklerini değil, çocukların medya ile sağlıklı bir şekilde etkileşim kurmalarını da destekleyecektir.

Dijital içeriklerin çocukların yaş düzeyine, gelişim özelliklerine ve pedagojik hedeflere uygun olarak tasarlanması oldukça önemlidir. Bu bağlamda, öğretmenlere içerik geliştirme sürecinde rehberlik edecek kaynak platformların oluşturulması ve bu içeriklerin kalite standartlarına uygun olarak denetlenmesi önerilmektedir.

Ayrıca, dijital medya araçlarının kullanımında süre, içerik ve kullanım amacı gibi faktörlerin pedagojik rehberlik ile dengelenmesi gerektiği açıktır. Medya okuryazarlığı konusunun hem öğretmen eğitim programlarında hem de okul öncesi düzeyde çocuklara uygun biçimde kazandırılması, teknolojinin bilinçli kullanımını teşvik edecektir.

Bu alanda çalışacak araştırmacılara yönelik olarak da bazı öneriler sunulabilir. Öncelikle, bu çalışmada sadece kadın öğretmenlerin görüşlerine yer verilmiş olması, okul öncesi öğretmenliğinin demografik yapısıyla örtüşmekle birlikte, ileride yapılacak çalışmalarda farklı cinsiyetlerden, coğrafi bölgelerden ya da kurumsal yapılardan (resmî, özel, kırsal, kentsel) öğretmenlerin dahil edilmesiyle daha çeşitlendirilmiş bir veri seti elde edilebilir. Ayrıca, dijital medyanın çocuk gelişimi üzerindeki etkilerini uzun vadede izlemeye yönelik nicel veya karma yöntemli araştırmalar yapılması, uygulama etkilerinin derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlayacaktır. Gelişen teknolojilere paralel olarak artırılmış gerçeklik, yapay zekâ ve etkileşimli uygulamaların okul öncesi eğitimdeki rolünü inceleyen çalışmalar da literatüre önemli katkılar sunacaktır.

Kaynakça

- Aksoy, T. (2021). Okul öncesi dönemdeki çocukların eğitiminde teknoloji kullanımına ilişkin öğretmen görüşleri. *Temel Eğitim*, 11, 30–38. <https://doi.org/10.52105/temelegitim.11.3>
- Alper, İ. T. (2024). Okul öncesi dönemde dijital medya ve mobilleşme. In E. Aksoy (Ed.), *Mobil dönüşüm: Medya ve eğitim pratikleri* (ss. 145–157). Nobel Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. baskı). Pegem Akademi.
- Demir, O. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumları ve bunun öğretim etkisi. *The Journal of International Educational Sciences*, 2(4), 466–472. <https://doi.org/10.16991/inesjournal.68>

- Döndü Neslihan, B. (2022). The perspective of preschool teachers on the use of digital technology. *Southeast Asia Early Childhood Journal*, 11(2), 2022–2087. <http://ejournal.upsi.edu.my/index.php/SAECJ>
- Dore, R. A., ve Dynia, J. M. (2020). Technology and media use in preschool classrooms: Prevalence, purposes, and contexts. *Frontiers in Education*, 5, Article 600305. <https://doi.org/10.3389/feduc.2020.600305>
- Fitri Utami, D. R., ve Latiana, L. (2018). Teachers' perception of the professional competencies and digital media use at early childhood institution in Indonesia. In *Proceedings of the 249th Secret Conference* (pp. 16–21). <https://doi.org/10.2991/secret-18.2018.3>
- Güllü, A. O., Ünal Doğan, A., Kaymak, İ., ve Erpolat, U. (2022). Pandemi döneminde öğretmenlerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Yalvaç Akademi Dergisi*, 7(1), 76–89. <https://dergipark.org.tr/pub/yalvac/issue/72335/971498>
- Gündoğdu, Z., Seytepe, Ö., Pelit, B. M., Doğru, H., Güner, B., Arıkız, E., Akçomak, Z., Kale, E. B., Moran, İ., Aydoğdu, G., ve Kaya, E. (2016). Okul öncesi çocuklarda medya kullanımı. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(2), 6–10.
- Kayış, A. N. (2022). Okul öncesi eğitime devam eden çocukların ve okul öncesi öğretmenlerinin dijital teknolojileri kullanımının incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 33(1), 1–12.
- Lieberman, D. A., Bates, C. H., ve So, J. (2009). Young children's learning with digital media. *Computers in the Schools*, 26(4), 271–283. <https://doi.org/10.1080/07380560903360194>
- Öner, D. (2020). Erken çocukluk döneminde teknoloji kullanımı ve dijital oyunlar: Okul öncesi öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 138–154. <https://doi.org/10.29129/inujse.715044>
- Plowman, L., McPake, J., ve Stephen, C. (2017). Young children learning with technology at home: Creating a context for talk. *Journal of Computer Assisted Learning*, 26(4), 362–370. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2729.2010.00387.x>
- Prasetya, D. D., ve Hirashima, T. (2018). Design of multimedia-based digital storybooks for preschool education. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 13(2), 211–225. <https://doi.org/10.3991/ijet.v13i02.8188>
- Sert, G., Kurtoğlu, M., Akıncı, A., ve Seferoğlu, S. S. (2012). Öğretmenlerin teknoloji kullanma durumlarını inceleyen araştırmalara bir bakış: Bir içerik analizi çalışması. *Akademik Bilişim'12 – XIV. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri*.
- Simsar, A., ve Kadim, M. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojilerini kullanma durumları ve bunun öğretime etkisi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(14), 127–146.
- Tzima, S., Styliaras, G., ve Bassounas, A. (2020). Using augmented reality in education: A systematic review of recent trends in augmented reality applications in educational settings. *Education and Information Technologies*, 25, 4161–4190. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10140-0>
- Toksoy, K. (2018). Dijital medyanın 18 ay–3 yaş arasındaki çocuklar gelişimine etkisi [Yayımlanmamış uzmanlık tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2024). Milli eğitim istatistikleri: Öğretmen demografik profili (2023/24). TÜİK Yayınları.
- Veziroğlu Çelik, M., Acar, İ. H., Bilikci, A. C., Şahap, G., ve Yalvaç, B. M. (2007). Çocuk, teknoloji ve medya: Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri üzerine bir çalışma. *Turkish Studies*, 13, 147–164.
- Vulić, T., ve Vujović, M. (2015). The media in preschools: The attitudes of teachers. In *Proceedings of the International Conference on Education* (pp. 380–386).
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (9. baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Zimmer, F., Scheibe, K., ve Henkel, M. (2019). How parents guide the digital media usage of kindergarten children in early childhood. *Early Childhood Research Quarterly*, 34, 313–320